

ЗМІСТ

ІЛЮСТРАЦІЇ

- 4 **Середницький Ярослав**
Генерал Павло Шандрюк і антигітлерівська військова опозиція

НАУКОВІ ВИКЛАДИ

Історія України

- 14 **Романовський Валерій**
Західноєвропейські мандрівники Нового часу про культурну спадщину України
Розглянуто свідчення мандрівників Модерної епохи про культурну спадщину України. Розкрито значення подорожніх записів як джерел пам'яткознавчих досліджень.
- 22 **Дацків Ігор**
Утворення системи дипломатичних представництв і місій Української Народної Республіки
Розглянуто процес становлення, діяльність, завдання дипломатичних представництв Української Народної Республіки. Проаналізовано процес створення нормативно-правової бази для впровадження системи консульських представництв. Зазначено, що дипломатичні представництва і місії відіграли важливу роль у налагодженні міжнародних відносин України.
- 26 **Куницький Михайло**
Дисциплінарні та кримінальні покарання як засоби юридичного впливу на правомірну поведінку місцевого населення райхскомісаріату “Україна” (1941–1944 рр.)
Розглянуто питання застосування окупаційною адміністрацією райхскомісаріату “Україна” всіх управлінських рівнів такого засобу впливу на населення, як дисциплінарні та кримінальні покарання. Ці види юридичних санкцій передбачали забезпечення дотримання місцевим населенням правомірної поведінки.
- 31 **Стельникович Сергій**
“Війна пам'ятників” на території Житомирсько-Вінницького регіону в період німецької окупації
Проаналізовано акції німців з ліквідації на окупованій території Житомирсько-Вінницького регіону пам'ятників радянської доби та політику окупаційної адміністрації, спрямовану на підтримку ініціативи місцевого населення зі встановлення монументів антирадянського змісту. Визначено, що певні спроби встановлення пам'ятників, присвячених подіям української визвольної боротьби початку 20-х рр. ХХ ст., ініціювалися представниками самостійницького руху.
- 34 **Кожанов Андрій**
Становлення і розвиток преси українських національно-демократичних сил (1989–1991 рр.)
Проаналізовано та вивчено специфіку процесу заснування друкованих періодичних видань Української Гельсінської спілки (далі – Української республіканської партії), Народного Руху України впродовж 1989–1991 рр.

Літературознавство

- 38 **Назарець Віталій**
Еволюція жанрових форм адресованої лірики в українській поезії ХІХ–ХХ століть
Простежено етапи становлення жанрових форм адресованої лірики в українській поезії ХІХ–ХХ століть. Розглянуто основні тематичні різновиди української адресованої лірики, моделі її сюжетної, композиційної, віршованої організації.
- 48 **Венгринюк Христина**
Проблема адаптації до середовища як модель творчої реалізації: варіант Наталени Королевої
Розкрито спроби Наталени Королевої адаптуватися до різних середовищ, що слугували творчим натхненням для її літературної діяльності. У статті звертаємося до філософських та психологічних праць Е. Фромма, Ю. Крістевої, Н. Макаренка, Н. Пилипенка та ін. Найвизраźніше проявляються симптоми порушення адаптації Наталени Королевої в автобіографічній повісті “Без коріння” та в повісті “Предок”.

Мовознавство

- 53 **Місінкевич Олеся**
Концепт культури як одиниця ментальної інформації у мовній картині світу
Розглянуто особливості вербалізації концептів культури як носіїв ментальної інформації у мовній картині світу.
- 58 **Томіленко Людмила**
Екстралінгвальні чинники як наслідок виникнення нової суспільно-політичної лексики
Розкрито роль позамовних чинників у процесі творення нової лексики, зокрема суспільно-політичної. На матеріалі публіцистичних текстів проаналізовано активно вживані неологічні одиниці, що виникли у світлі останніх революційних подій в Україні.

Філософські аспекти

- 62 **Янковський Степан**
Соціально-культурні світи за доби глобалізації: українська візія світотворення
Опрацювання специфіки сприймання глобалізму в соціальних дискурсах та перформансах сучасного суспільства становить один з актуальних напрямів аналізу в сучасній українській філософії. Тому важливим складником цієї розвідки є концепція світотворення Нельсона Гудмена. Узагальнення чинників глобалізації з позицій конструктивізму дало змогу розкрити сутність просторових, часових, пізнавальних, ціннісних стандартів глобальних комунікацій як її складника.
- 67 **Мороз Володимир**
Українська греко-католицька церква про просвітницьку роль духівництва: суспільно-політичний аспект
Проаналізовано вчення УГКЦ про просвітницьку роль духівництва стосовно сфери політики. Досліджено засоби, що ними церква прагне стимулювати вірних до активної суспільної позиції. З'ясовано особливості ролі та діяльності духівництва у відповідній сфері.
- 71 **Існюк Інна**
Естетика нуару в сучасному художньому просторі України: ціннісні засади, теоретичні пошуки і мистецька практика
У міждисциплінарній площині розглянуто естетичні основи нуару як феномена художньої культури Північної Америки і Західної Європи та естетичного явища зі складною детермінацією. Також визначено особливості естетики нуару в різних мистецьких практиках сучасності, зокрема в кінематографі, живопису, літературі.

РЕЦЕНЗІЇ ТА ОГЛЯДИ

- 75 **Лисий Іван**
Сабадуха В. Українська національна ідея та концепція особистісного буття
- 79 **Воропаєва Тетяна**
Рева І. По той бік себе. Культурні та психологічні наслідки Голодомору та сталінських репресій
- 80 **Астаф'єв Олександр**
Кизилова В. Художня специфіка української прози для дітей та юнацтва другої половини ХХ століття

ХРОНІКА ТА ІНФОРМАЦІЯ

- 82 Міжнародна науково-практична конференція “Методологічні засади і наступність релігієзнавчих досліджень в Україні”
- 84 Про авторів